

A Fővárosi Ítéltábla dr. Zsögöny Iлонаügyvéd (.....) által képviselt ..... felperesnek dr. Gergely József ügyvéd (.....) által képviselt ..... I. r. és a Nikházy és Társa Ügyvéd Iroda ..... által képviselt..... II. r. alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2016. január 21-én kelt 67-I. számú végzéssel kijavított 2015. december 21-én kelt 24.G.41.249/2014/62. számú ítélete ellen a felperes és az I. r. alperes részéről benyújtott fellebbezés folytán - nyilvános tárgyaláson - meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét - az ítélet II. r. alperest marasztaló rendelkezéseit - nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja és az I. r. alperes által fizetendő perköltség összegét 3.600.871 (hárommillió-hatszázezer-nyolcszázhetvenegy) forintra felemeli azzal, hogy ezen összegből az alperesek 2.688.710 (kétfélmillió-hatszáznyolcvannyolcezer-hétszázötven) forint megfizetésére kötelesek egyetemlegesen, ezt meghaladón az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I. r. alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 1.250.000 (egymillió-kétszázötvenezer) forint másodfokú perköltséget, az államnak külön felhívásra 73.800 (hetvenháromezer-nyolcszáz) forint fellebbezési részilletéket.

Kötelezi a felperest, hogy külön felhívásra fizessen meg az államnak 31.600 (harmincegyezer-hatszáz) forint fellebbezési részilletéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A fellebbezés elbírálása szempontjából irányadó tényállás szerint a felperes (korábbi elnevezése ..... ) 2013. február 7-én pénzforgalmi bankszámlaszerződést kötött az I. r. alperessel az XXXXX-XXXXX számú magyar forint devizanemben vezetett, és az XXXXXXXX számú euró devizanemben vezetett bankszámlák vonatkozásában. A bankszámlaszerződés megkötésénél jelen volt többek között ..... ügyvezető (a továbbiakban felperesi ügyvezető) és a II. r. alperes is. A felperesi ügyvezető a magyar nyelvet nem beszéli, a szerződéskötés során elhangzottakat a vele érkező személy fordította.

Az I. r. alperes a felperes megbízása alapján a ..... számlacsomag szolgáltatást nyújtotta.

A forint bankszámlaszerződés 3.1. pontja szerint annak elválaszthatatlan részét képezte a bank üzletszabályzata, a vállalati ügyfelek részére nyújtott pénzforgalmi és betéti szolgáltatásokra vonatkozó általános szerződési feltételei és a számlatulajdonos által igénybe vett szolgáltatásokra vonatkozó általános szerződési feltételek, valamint a hirdetmény vonatkozó része („vállalati ügyfelek részére”). Az általános szerződési feltételekben foglalt rendelkezések a felekre nézve kötelezőek, kivéve ha írásban kifejezetten ettől eltérően állapodtak meg.

A 3.2. pont szerint a felperes a szerződés aláírásával igazolta, hogy átvette, elolvasta, megértette és elfogadta az általános szerződési feltételek valamennyi rendelkezését, továbbá igazolta, hogy a bank (I. r. alperes) megvitatta vele a szokásos pénzügyi gyakorlattól eltérő, újszerű, vagy a bank felelősségét egyoldalúan meghatározó rendelkezéseket és ezeket tudomásul vette, illetve elfogadta. A számlaadat és szolgáltatás visszaigazoló lapon feltüntetésre került, hogy a levelezés nyelve magyar, a levelezési cím ...

Az aláírás bejelentő kartonon rögzítésre került a számlatulajdonos felperes cégszerű aláírása, azt ..... ügyvezető írta alá egyedüli aláíróként, számla feletti rendelkezőként.

A felperesi ügyvezető 2013. január 17-én a felperes nevében megbízta a II. r. alperest, hogy kézbesítési meghatalmazottként teljes jogkörrel eljárjon a részére, mint ügyvezető és tag részére érkező küldeményeket teljes jogkörrel átvegye. Ez a nyilatkozat a bankszámlaszerződés megkötésekor az I. r. alpereshez beadásra került.

A felperesi ügyvezető 2013. február 7. napján aláírta a mobilszám hozzárendelés számlához elnevezésű okiratot, e szerint a mobilszám 036-.....

A bankszámlaszerződés részét képező vállalati ügyfelek részére nyújtott pénzforgalmi és betéti szolgáltatások általános szerződési feltételei 3.2.1. pontja alapján a szerződéssel a bank kötelezettséget vállalt arra, hogy a számlatulajdonos számláján rendelkezésre álló pénzüsszeget kezeli és nyilvántartja, és azok terhére, valamint javára szóló szabályszerű megbízásokat teljesíti, a számlatulajdonost a számla javára és terhére írt összegekről, valamint a számlaegyenlegről bankszámlakivonattal értesíti.

A 4.1.1.1. pont alapján a számla feletti rendelkezésre jogosultak aláírásmintáját a gazdasági társaság számlatulajdonos vonatkozó jogszabály és létesítő okirata szerinti képviselőjének kell írásban az erre szolgáló nyomtatványon az aláírás bejelentő kartonon bejelentenie a bankhoz.

Az aláírás bejelentő karton jól olvashatóan kell, hogy tartalmazza a számlatulajdonos cégjegyzékbe, vagy más nyilvántartásba bejegyzett elnevezését, a rendelkezésre jogosult személyek nevét, az aláírás jogosultságára vonatkozó kikötéseket, továbbá - amennyiben a számlatulajdonos a számla feletti rendelkezés során bélyegzőt kíván alkalmazni - az alkalmazható bélyegző lenyomatát. A 4.1.2.1. pont szerint a számla felett a számlatulajdonos az aláírásbejelentő kartonon rendelkezésre jogosult személynek az aláírásbejelentő kartonon meghatározottakkal megegyező, az aláírási módnak is megfelelő aláírásával és az aláírásbejelentő kartonon meghatározott bélyegzőnyomat alkalmazásával rendelkezhet. A bank a megbízásokon az aláírások és a bélyegzőlenyomat meglétét és azonosságát az aláírásbejelentő kartonon bejelentett aláírásokkal és bélyegzőnyomattal történő összehasonlítás útján vizsgálja meg.

A 4.5.1.1. pont szerint a megbízások és értesítések formája a felek között - amennyiben szerződés rendelkezéseiből más nem következik - írásbeli. A megbízások szabályszerű megadására és teljesítésére vonatkozó további rendelkezéseket a mindenkor hatályos jogszabályok, valamint a számlatulajdonosnak a bankkal kötött szerződések rendelkezései tartalmazzák.

A 4.5.1.2. pont alapján azt, hogy a megbízást vagy értesítést a számlatulajdonos milyen tartalommal és milyen időpontban adta az elektronikus banki szolgáltatások esetében elektronikus adat, egyéb esetben a bank által érkeztetett megbízást vagy értesítést tartalmazó dokumentum igazolja.

A 4.5.1.3. pont értelmében a megbízásokat és értesítéseket a számlatulajdonosnak egy munkamenetben (átírással) jól olvasható módon, csak fekete vagy kék színű tintával író tollal vagy írógéppel, illetve nyomtatóval kell kiállítani úgy, hogy utólagos betoldás, egyéb módosítás és hamisítás lehetősége kizárt legyen. A megbízásokat és értesítéseket továbbá keltezni szükséges, és ezt követően minden esetben a számlatulajdonosnak az aláírásbejelentő kartonon bejelentett aláírásával megegyező módon, egyes esetekben cégszerűen kell aláírnia.

A 4.5.1.5. pont szerint a számlatulajdonos által vitatott megbízás esetén az általános szerződési feltételnek a bankszámlakivonattal kapcsolatos kifogásokra vonatkozó rendelkezései irányadóak,

míg a 4.1.5.6. pont értelmében bármilyen átutalási megbízás esetében a bank jogosult - biztonsági okokból - telefonon szóbeli megerősítést kérni a számlatulajdonostól, abból a célból, hogy meggyőződjön arról, hogy valóban a számla felett rendelkezésre jogosult adta a megbízást. A bank e telefonos megerősítés kérés során jogosult az általa meghatározott ellenőrző kérdéseket feltenni. Amennyiben a telefonon történő ellenőrzés alapján feltételezhető, hogy a megbízás nem a számla felett rendelkezésre jogosulttól származik a banknak jogában áll választása szerint az adott megbízás teljesítését megtagadni, vagy a körülmények tisztázásáig felfüggeszteni.

A 4.5.1.8. pont szerint a bank írásban vagy elektronikus úton értesíti a számlatulajdonost a nem teljesített megbízásokról.

A 4.5.3.1. pont értelmében a bank a megbízást csak akkor veszi el, ha azt a számlatulajdonos az erre a célra rendszeresített nyomtatványon, illetve külön megállapodás alapján elektronikus vagy telefonos úton a pénzforgalomra vonatkozó jogszabályi előírásoknak, és a szerződés rendelkezéseinek maradéktalanul megfelelően adja meg és a fedezet rendelkezésre áll. A megbízást a számlatulajdonos által előzetesen jóváhagyottnak tekinti a bank, amennyiben azt papír alapon a banknál bejelentett aláírással vagy elektronikusan, illetve telefonon a megfelelő kóddal nyújtotta be.

A 4.5.3.3. pont szerint a bank lehetőséget biztosított az ügyfeleknek, hogy az átutalási megbízásaikat banki ügyintézővel érkeztessék vagy forint átutalási megbízás esetén érkeztető bélyegző automatával ellátott ládába helyezték.

A 4.5.3.4. szerint, ha a megbízás vagy annak bank általi teljesítése jogszabályba ütközik, vagy bármely okból célszerűtlen, illetve szakszerűtlen a bank a megbízás teljesítését megtagadja és erről a számlatulajdonost értesíti.

A 4.5.3.5. szerint a pénzforgalmi jogszabály előírásainak meg nem felelő módon kiállított és benyújtott fizetési megbízások teljesítését a bank visszautasíthatja. A hiányosan vagy helytelenül, továbbá érthetetlenül vagy ellentmondásosan megadott megbízást, továbbá azt, amely a törlés, módosítás, vagy javítás van, vagy amelyen a pénzüsszeget számokkal és betűkkel megnevezve eltérően határozták meg, vagy amelynek előnyomott tartalmában betoldást, vagy törlést, áthúzást alkalmaztak, illetve amelyeket nem kelteztek, vagy előrekelteztek, valamint ha az szakadt vagy bepiszkolódott, a bank nem veszi át teljesítésre; ilyen esetben új megbízást kell kiállítani.

A 4.5.3.6. pont szerint a bank a megbízásokat amennyiben azok maradéktalanul megfelelnek a mindenkor hatályos jogszabályokban és szerződésekben meghatározott feltételeknek a hirdetményben közzétett teljesítési rend szerint teljesíti.

A felperes és az I. r. alperes között létrejött bankszámlaszerződés részét képezte az I. r. alperes Üzletszabályzata.

A 2.3.1. pont szerint a bank és az ügyfél a polgári jogi alapelveknek megfelelően egymás érdekeit a lehető legteljesebb mértékben figyelembe véve kötelesek eljárni, ennek keretében a bank és az ügyfél egymást késedelem nélkül értesítik a közöttük fennálló kapcsolat szempontjából jelentős valamennyi körülményről, tényről, továbbá az egymáshoz intézett kérdésekre haladéktalanul válaszolnak, valamint felhívják a figyelmet az esetleges változásokra, tévedésekre és mulasztásokra, illetőleg orvosolják azokat.

A 2.4.1. pont szerint a bank az ügyfél részére szóló szerződéses ajánlatokat, nyilatkozatokat, értesítéseket és okmányokat arra a címre küldi, amelyet az ügyfél megadott a részére.

A 2.8.1. pontban rögzítésre került, hogy az ügyfél és a bank közötti jogviszony alapja a kölcsönös bizalom. Az ügyfél bízhat abban, hogy megbízásait a bank a lelkiismeretes megbízott gondosságával intézi, működése során megfelel az óvatos, körültekintő és megbízható (együttesen prudens) működés követelményeinek és e közben az ügyfél érdekeit mindaddig képviseli, amíg arra az adott esetben képes és tőle elvárható.

A 2.8. pont kimondja, hogy a bank megtéríti az ügyfélnek mindazt az ügyfél által bizonyított közvetlen anyagi kárt, amelyet nagyfokú gondatlanságával az ügyfélnek okozott. Az ügyfél az általában elvárható módon köteles a kárenyhítés érdekében haladéktalanul eljárni és a bankot

értesíteni.

A 2.8.3. pont szerint a bank nem felel az olyan hibákból (mulasztásokból) eredő károkért, amelyek annak ellenére következtek be, hogy a bank az adott helyzetben általában elvárható gondossággal járt el.

A 2.8.7. pont úgy rendelkezik, hogy a bank nem felel az olyan hamis vagy hamisított megbízás teljesítésének következményeiért, amelynek a hamis vagy hamisított voltát a szokásos ügymenet során alkalmazott gondos ellenőrzéssel sem lehetett felismerni.

2013. május 30. napján az I. r. alperes ..... bankfiókja ügyfélterében található érkezett ládába elhelyezéssel 30.000.000 forintról szóló átutalási megbízás került benyújtásra a felperes forint alapú pénzforgalmi bankszámlája terhére. Az átutalási megbízáson kedvezményezettként a II. r. alperes került megjelölésre. Az I. r. alperes az átutalási megbízást nem teljesítette, mivel az azon feltüntetett aláírás nem egyezett az aláírásbejelentő kartonon feltüntetett aláírással. Az I. r. alperes az átutalás visszautasításáról 2013. május 31. napján kelt értesítést a felperes bankszámlaszerződésben szereplő bejelentett székhelyére, ..... címre küldte meg.

A II. r. alperes 2013. június 4. napján a ..... bankfiókba személyesen vitt be és adott át ..... ügyintéző részére 3 db, egy 30.160.000 forintról, egy 23.850.000 forintról és egy 50.000 forintról, összesen 54.060.000 forintról szóló átutalási megbízást, melyből 30.160.000 forint és 23.850.000 forint a II. r. alperes XXXXX számú bankszámlájára, az 50.000 forint a Nemzeti Adó- és Vámhivatal számlájára került átutalásra.

Az átutalási megbízásokon szereplő aláírásokat Ádám ..... és egy másik ügyintéző ellenőrizte, azokat az aláírásbejelentő kartonon szereplő aláírással megegyezőnek találta és azokat teljesítette.

A felperesi ügyvezető 2013. június 13. napján az I. r. alperesnél személyesen panasszal élt, mely szerint a felperes pénzforgalmi számláját az I. r. alperes 2013. június 4. napján két nagy összegű átutalással terhelte meg, azonban az átutalásokat nem ő kezdeményezte, nem ő írta alá.

Az I. r. alperes a panaszt kivizsgálta és 2013. július 4. napján írásban tájékoztatta a felperesi ügyvezetőt, hogy az átutalási megbízásokon feltüntetett aláírások az aláírási kartonon bejelentett aláírással megegyeztek, az átutalások szabályszerűen lettek teljesítve.

A felperesi ügyvezető ismeretlen személy ellen csalás alapos gyanúja miatt feljelentést tett és a Borsod Abaúj Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányságon e tárgyban eljárás indult. Az eljárás jelenleg bírósági ügyszakban van.

A felperes 2014. április 4-én előterjesztett keresetében a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 529. § (1) bekezdése, 318. § (1) bekezdése, 344. § (1)-(2) bekezdése alapján az alperesek egyetemleges kötelezését kérte 54.010.000 forint, valamint ezen összeg 2013. június 5-től megfizetésig járó Ptk. 301/A. § (1)-(2) bekezdése szerinti késedelmi kamata, továbbá perköltség megfizetésére. Előadta, hogy a 2013. február 7-én I. r. alperessel kötött pénzforgalmi bankszámlaszerződésben a bankszámlák felett rendelkezésre jogosult személyként kizárólagosan önálló aláírási móddal ügyvezetőjét ..... határozták meg. Az I. r. alperes a számlaadat és szolgáltatás visszaigazoló lapon a telefonszámát nem rögzítette, a szerződési feltételeket nem adta át, a bank szabályzatában foglaltakról külön tájékoztatást nem adott, a magyar nyelven nem beszélő ügyvezetőnek az üzletszabályzatban foglaltak nem kerültek lefordításra.

A bankszámlák nyitáskor hatályos általános szerződési feltételek 4.5.1.3. pontja alapján a megbízásokat keltezni szükséges, minden esetben a számlatulajdonosnak az aláírásbejelentő karton bejelentett aláírásával megegyező módon kell aláírnia. Az általános szerződési feltételek 4.7.2. pontjában a bank a hibásan teljesített megbízás összegét a számlatulajdonos részére haladéktalanul

visszatéríti, a számláját olyan eredeti állapotban visszaállítva, mintha hibás teljesítés meg sem történt volna. A visszautasított átutalási megbízásról csak később értesült, a 2013. május 31. napján kelt levelet csak 2013. júliusában kapta kézhez. Az I. r. alperes 2013. június 4-én a II. r. alperes javára papír alapú átutalási megbízást fogadott el és összesen 54.010.000 forintot jogellenesen eljárva utalt át a II. r. alperes számlájára. Az átutalási megbízás teljesítését vissza kellett volna utasítania az I. r. alperesnek.

Hangsúlyozta, hogy az I. r. alperes azzal, hogy nem teremti meg az alkalmazottainak a megfelelő munkafeltételeket mind képzésük, mind ellenőrzési munkájukhoz feltétlenül szükséges eszközök tekintetében nagyfokú gondatlansággal jár el a számlák kezelését illetően, az egyértelműen alátámasztja kártérítési felelősségét.

..... ügyintéző személyes ismeretségre hivatkozva nem is kísérelte meg a telefonon történő ellenőrzést, sőt az ellenőrzést második aláíróként teljesítő másik banki alkalmazottnak azt a tájékoztatást adta, hogy az ellenőrzés azért nem szükséges, mivel személyesen itt van a bankfiókban a jogosult.

Felperes azért igyekezett az eredeti aláírási átutalási megbízások perben becsatolását elkerülni, mivel a hátoldalon egyértelműen látszik, hogy csak a fénymásolt aláírásoknál nincs a papír alapú megbízásokon benyomódás. Az ügyintéző az átutalási megbízások hátoldalát nem nézte meg, és az sem tűnt fel számára, hogy a három aláírás teljesen azonos, márpedig teljesen azonos módon többször nem lehet aláírni. Egyszerű nagyító alkalmazásával megállapítható az aláírási fénymásolat ténye. Az ÁSZF 4.5.3.1. pontja nyilvánvalóan eredeti aláírást tartalmazó és nem fénymásolt nyomtatvány befogadását szabályozza.

Az alperes elsődlegesen a per megszüntetését, másodsorban a per tárgyalásának felfüggesztését, harmadlagosan a kereset elutasítását, felperes perköltségben marasztalását kérte. Egyebek mellett arra hivatkozott, hogy a felperes és a II. r. alperes egymással bizalmi és alkalmazotti viszonyban állása tette lehetővé, hogy a II. r. alperes a felperesi ügyvezető által közvetlenül a részére rendelkezésre bocsátott okiratok és információk felhasználásával a felperes terhére szándékos bűncselekményt valósítson meg. A II. r. ismerte a pénzforgalmi számla felett egyedüli rendelkezőként bejelentett felperesi ügyvezető aláírásmintáját, tudomása volt a felperes bankszámlájára érkező bántépénzről. A bizalmas számlainformációkat tartalmazó SMS üzeneteik a felperesi ügyvezető bejelentése és felhatalmazása alapján a II. r. alperes birtokában lévő és folyamatosan, kizárólagosan használt telefon telefonszámára érkeztek. Ezt a 0670-..... telefonszámot részére a felperesi ügyvezető személyesen adta meg a bankszámlanyitás során értesítési telefonszámként.

Vitatta, hogy a Ptk. 529. § (1) bekezdésében foglaltakat megszegte, a felperes részére kárt okozott, magatartása jogellenes, felróható lett volna. A bejelentett aláírásmintát két erre jogosult banki alkalmazott ellenőrizte, az átutalási megbízásokon feltüntetett aláírással összehasonlította. Mivel az átutalási megbízások alakilag és tartalmilag is megfelelőek voltak, azokat teljesítette. Az átutalási megbízások hamis, vagy hamisított voltát a szokásos banki ügymenet során alkalmazott gondos ellenőrzéssel sem lehetett felismerni. Az aláírások összehasonlítása nem írásszakértői módszerekkel történő vizsgálatot, hanem az aláírásmintán lévő aláírásnak és az átutalási megbízásokon lévő aláírások módjának, az aláírás jellegzetességének az egybevetését jelenti. Az Üzletszabályzat vonatkozó rendelkezései alapján pedig a hamis vagy hamisított megbízások teljesítésének következményeiről való felelősséget kifejezetten kizárta, ezt a felperes a szerződés aláírásával elfogadta.

Vitatta a kár bekövetkeztét is, azt, hogy a kereset tárgyát képező összeg a felperes vagyonát képezte. Vizsgálandónak tartotta a felperes közrehatását az esetleges kár bekövetkeztében. A károsodáshoz vezető eseménysor ugyanis az ügyvezető gondatlan nagy mértékű felróható magatartására vezethető vissza. A felperes a saját maga részére okozott kárt viselni tartozik.

A felperes ügyvezetője a vele való teljes körű kapcsolattartással a II. r. alperest bízta meg, amikor olyan telefonszámot adott meg, mely a II. r. alperes birtokában volt. Ezzel a II. r. alperest jelölte meg felé olyan magyar nyelvű kapcsolattartó személynek, aki még a tranzakciók jóváhagyására is jogosultsággal rendelkezett, hiszen a teljesítés visszaigazolásra vonatkozóan megadott telefonon a II. r. alperes volt elérhető.

Vélekedése szerint az sem hagyható figyelmen kívül, hogy a felperes az adóhatóság részére történt átutalás teljesítését jogszerűnek fogadja el.

Megalapozatlannak tartotta a felperes szerződés megismerésének hiányára történő hivatkozását. Az Általános Szerződési feltétel esetén csak a feltétel tartalmának megismerését kell lehetővé tenni, minden egyes lényeges eltérést nem szükséges a feleknek megvitatniuk. A jogszabályi kötelezettségének eleget tett azzal, hogy biztosította már a szerződéskötés előtt is az Üzletszabályzat és az Általános Szerződési Feltételek tartalmának megismerését azzal, hogy azok bármely bankfiókjában, illetőleg a honlapján hozzáférhetők. A szerződés tartalma ismeretének, lefordításának esetleges hiánya az ügyvezető terhére róható. Amennyiben a társaság törvényes képviselője úgy köt szerződést általa nem ismert idegen nyelven, hogy annak tartalmát nem vagy nem pontosan ismeri, gondatlanul jár el, a bekövetkező kár számára felróható.

Az elsőfokú bíróság meghallgatta személyesen ..... felperesi ügyvezetőt, valamint II. r. alperest, tanúként .....I. r. alperesi ügyintézőket, ....., I. r. alperes korábbi fiókvezetőjét.

A kirendelt ..... Igazságügyi Írásszakértői Iroda feladatává tette annak megállapítását, hogy az I. r. alperes részéről eljáró személy a szokásos és átlagos munkamenetben a 2013. június 4-i átutalási megbízásokon és az aláírási kartonon szereplő aláírás egyszerű összehasonlítása, szemrevételezése során felismerhette-e, illetőleg fel kellett-e ismernie az aláírás hamisítás tényét.

A 2015. június 9-én előterjesztett, 2015. szeptember 8-án és 2015. november 3-án kiegészített írásszakértői véleményben .....igazságügyi írásszakértő (.....Igazságügyi Írásszakértői Iroda) megállapította, hogy az átutalási megbízásokon látható inkriminált aláírások az aláírási kartonon szereplő aláírással megegyező grafikai megegyezéseket mutatnak. Megítélése szerint az ügyintéző az azonosító vizsgálatot a lehetőségekhez képest előírászerűen végezte, tévedése nem a szokványos keretek között végzett figyelmetlenséggel vagy szakszerűtlenséggel magyarázható. Az aláírások névtulajdonosi kézeredetének megállapítása volt a feladata és ezt a szokványos vizsgálati lehetőségek mellett helyesen és eredményesen végezte el. Az inkriminált aláírások manipulációja a kérdéses kézeredetű grafikumok egymással történő közvetlen összehasonlításával vagy mikroszkopikus vizsgálattal lett volna feltárható. Az összefoglalt véleménye szerint a bankfiók erre a feladatra kijelölt, felkészített munkatársa a szokványos körülmények és feltételek mellett a munkáját az előírásoknak megfelelően végezte és a bejelentett személy aláírását az aláírás mintával helyesen azonosította. Nem is tehetné másként, hiszen az átutalási megbízásokon a számlatulajdonos valódi, saját kezű aláírása szerepelt, másolt formában. Ennek a kivételes hamisításnak, szaknyelven technikai írásvitelnek a felismerése szakértői vizsgálatot, azon belül mikroszkopikus vonalfeltárást feltételez, melyhez speciális eszközpark és elmélyült szakértői vizsgálat szükséges.

Személyes meghallgatásakor a felperes azon észrevételére, miszerint az eredeti átutalási megbízások hátoldalán mindegyikén van lenyomat, egyedül az aláírások helyén nem látszik átnyomat, úgy nyilatkozott, hogy nem kell szakértő ahhoz, hogy megállapítsa az eredeti bizonylatokon, hogy írás, benyomódás nyomatai láthatók a hátoldalon. Szabad szemmel látszik, hogy az aláírás hátoldalán nincs benyomódás a bizonylaton. Ez egyébként sok más bizonylat esetében is hasonlóan fordul elő. Az írás átnyomódás mértéke a puha alátétől függ.

Kitért arra is, hogy megengedhetetlennek tartja, hogy ezt az eljárást megfelelő tárgyi eszközök nélkül végzik. Jó kérdés, hogy a bank megtett-e mindent, hogy a tisztviselő el tudja-e végzeni a munkáját. Egy nagyjóval lehet megállapítani, hogy hamis vagy nem hamis az aláírás. Változatlanul

az volt a meggyőződése, hogy ez az aláírás alkalmas arra, hogy megtévessze az azt vizsgáló személyt és ezt az aláírást alkalmasnak minősítse.

A 2015. november 3-i tárgyaláson felmutatott három darab eredeti átutalási megbízásról megállapította, hogy nem azonos íróeszközzel készült az aláírás, illetőleg az átutalási megbízások kitöltése. Amennyiben természetes kézírással készül az aláírás fekete vagy kék színű tintával, úgy az átutalási megbízás hátoldalán benyomódásnak kell lennie, hiszen az áttükröződik, azonos módon jelenik meg. A másolati példánynak az aláírásnál ez alapján üresnek kell lennie. A perbeli 3 esetre vonatkozó átutalási megbízás vonatkozásában a fizető fél aláírásánál az átutalási megbízások hátoldalán nem látható átnyomódás, míg a többinél igen.

Az elsőfokú bíróság a 67-I. számú végzéssel kijavított 2015. december 21-én kelt 24.G.41.249/2014/62. számú ítéletével kötelezte az alpereseket felperesnek 54.010.000 forint és 2.688.710 forint perköltség egyetemleges megfizetésére, az I. r. alperest 54.010.000 forint után 2013. június 5-től a kifizetés napjáig járó a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 8 %-kal növelt mértékű kamata, a II. r. alperest a kifizetés napjáig járó a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamata megfizetésére. Kötelezte az alpereseket 1.500.000 forint perköltség államnak egyetemleges megfizetésére. A per érdeme tekintetében kifejtette, hogy a bankszámlaszerződésben az I. r. alperes kötelezettséget vállalt arra, hogy a felperes rendelkezésre álló pénzeszközei terhére szabályszerű kifizetési és átutalási megbízásokat teljesít.

2013. február 7. napján a felperes tudomásul vette bankszámlaszerződés 3.1. pontja alapján, hogy az általános szerződési feltételekben foglalt rendelkezések a felekre nézve kötelezőek, kivéve, ha felek írásban kifejezetten erről állapodtak meg, míg a 3.2. pontban rögzítésre került, hogy a számlatulajdonos az általános szerződési feltételeket átvette, elolvasta, megértette és elfogadja azok rendelkezéseit. A Ptk. 205/A. § (1) bekezdése, a Ptk. 205/B. § (1) bekezdése, a hitel és pénzügyintézetekről szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 207. §-a idézését követően osztotta azon alperesi álláspontot, hogy az üzletszabályzat megismerhető volt az alperes honlapján, a bankfiókban történő kifüggesztés útján. A 2013. február 7-én kelt bankszámlaszerződés a felperesi ügyvezető által történt aláírásával a felperes az általános szerződési feltételeket, az üzletszabályzatban foglaltakat elfogadta, így a felek szerződéses jogviszonyának vizsgálatakor a bankszámlaszerződést a 3.1. pontban, illetőleg a 3.2. pontban foglalt általános szerződési feltételeket, üzletszabályzattal egységben kell vizsgálni, az abban foglaltak a felperesre és az I. r. alperesre nézve kötelezőek. A Ptk. 205. § (2) bekezdése alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy az I. r. alperes a bankszámlaszerződés megkötése vonatkozásában a felperesi ügyvezetőt tájékoztatta a megkötendő szerződést érintő minden lényeges körülményről, tájékoztatási kötelezettségének eleget tett. A szerződés, illetőleg az annak részévé vált általános szerződési feltételek és az üzletszabályzat lefordításának hiánya az I. r. alperes terhére nem róható. A felperesi ügyvezető bankszámla megnyitásakor tolmáccsal járt a bankfiókban, adat nem merült fel, hogy kérte volna az I. r. alperestől a fordítást. Amennyiben nem volt tisztában a szerződés tartamával, azt nem kellett volna aláírnia.

Az alperesek kártérítési felelősségének vizsgálata során a pénzforgalom lebonyolításáról szóló 18/2009. (VIII.6.) MNB rendelet 2. § (1) bekezdés 6) pontja, 27. § (1)-(3) bekezdése, a 2. melléklet II. 1-3. pontjában írtakra tekintettel megállapította, hogy a 2013. június 4-i átutalási megbízások a jogszabály rendelkezéseinek megfelelő átutalási megbízás formanyomtatványon kerültek benyújtásra, feltüntetésre került a fizető fél és a kedvezményezett számlatulajdonos neve, pénzforgalmi jelzőszáma, az átutalandó összeg. A terhelési nap feltüntetése nem volt követelmény. Aláírásnak .....igazságügyi szakértő véleménye alapján is - a számlatulajdonos felperesi ügyvezető aláírása minősül, a nyomtatott betűvel írt cégnév nem. Az Általános Szerződési Feltételek 4.1.2.1. pontja alapján az I. r. alperesi ügyintézőnek az átutalási megbízásokon és az

aláírás bejelentő kartonon lévő aláírásokat, azok azonosságát összehasonlítás útján kellett megvizsgálni, és ez meg is történt. Az összehasonlítás az aláírás jellegzetességeinek az egybevetését jelenti, nem pedig annak írásszakértői módszerekkel történő vizsgálatát. A szakértő aggálytalan szakvéleményében megállapította, hogy a banki ügyintézők az aláírás hamis vagy hamisított voltát szemrevételezés, összehasonlítás útján nem ismerhették fel. Az I. r. alperesnek nagyítóval nem kellett vizsgálnia az aláírásokat, mivel erre nézve szerződéses és jogszabályi kötelezettsége sem volt. Az I. r. alperest nemcsak tartalmi, hanem formai vizsgálati kötelezettség is terhelte. Az Általános Szerződési Feltételek 4.5.1.3. pontja értelmében az I. r. alperesi ügyintézőnek vizsgálnia kellett, hogy az átutalási megbízások egy munkamenetben (átírással) fekete vagy kék színű tintával író tollal lettek-e kiállítva. Tekintettel arra, hogy a felperesi ügyvezető aláírása nem tintával író tollal került kitöltésre, így az átutalási megbízáson nem felelt meg az Általános Szerződési Feltételek 4.5.1.3. pontjában foglalt feltételnek az I. r. alperesi ügyintézőnek a megbízást vissza kellett volna utasítania. Rámutatott, hogy az ügyintézőnek el kellett tudni dönteni, hogy az átutalási megbízás kiállítása fekete vagy kék színű tintával író tollal történt-e vagy sem. A II. r. alperes a 2013. szeptember 13-i rendőrségi vallomása szerint először beszkenelte a felperesi ügyvezető aláírását, majd azt rányomtatta a perbeli átutalási megbízásokra. A szakértő megerősítette, hogy az aláírás nem tintával író tollal történt. A szabályszerűnek nem minősülő megbízásokra az I. r. alperes fizetést nem teljesíthetett volna a II. r. alperes számlájára. Az I. r. alperes szerződésszegő magatartása folytán a felperesnek ténylegesen kára keletkezett abból, hogy a számláján levő összeg a II. r. alperes számlájára került átutalásra, ennek összege azonos a felperesi kereseti követelésben megjelölt 54.010.000 forinttal. Az I. r. alperes a felperes számláján rendelkezésre álló pénzösszeg vonatkozásában vállalt kötelezettséget szabályszerű megbízások teljesítésére, ezért lényegtelen, hogy az átutalt összeg szerepelt-e a felperes könyvelésében. Az I. r. alperesi ügyintéző nem járt el kellő gondossággal, amikor nem észlelte, hogy a felperesi ügyvezetői aláírás az átutalási megbízásokon nem tintával került aláírásra, (míg a többi rész kék színű tintával író tollal került kitöltésre) illetőleg az átutalási megbízás nem mutat egységes képet, így az I. r. alperes az Üzletszabályzat 2.8.7. pontja értelmében nem hivatkozhat a perbeli hamis, hamisított megbízás teljesítésének következményei alóli mentességére. Az I. r. alperesi ügyintéző magatartása nem felelt meg az óvatos, körültekintő és megbízható működés Üzletszabályzat 2.6.1. pontjában megfogalmazott követelményének, ezért az I. r. alperes az Üzletszabályzat 2.8. pontja alapján is köteles az okozott kár megtérítésére.

Rámutatott, hogy önmagában az a tény, hogy a II. r. alperesi telefonszám került megadásra a felperesi bankszámla vonatkozásában, erre a telefonszámra érkezett a számlaforgalomra vonatkozó SMS, a II. r. alperes tudomással bírt a felperesi bankszámlára beérkezett összegekről, ismerte a felperesi ügyvezető aláírását, önmagában nem alapozza meg a felperesi közrehatást a kár bekövetkeztében.

Kármegosztást csak a károsult hibája alapozhat meg. A felperes nem tanúsított kára bekövetkeztében felróható I. r. alperes által bizonyított magatartást. Az I. r. alperes a bekövetkezett kárt teljes mértékben elháríthatta volna amennyiben az átutalási megbízások ellenőrzése során a kellő gondossággal jár el és az általános szerződési feltételben foglaltakat az átutalási megbízások vonatkozásában figyelembe veszi.

A II. r. alperes azzal, hogy a felperesi ügyvezető aláírását beszkenelte, rányomtatta az átutalási megbízásra, jogellenesen járt el. A II. r. alperes a rendőrségi nyomozás során tett vallomásában és a jelen eljárásban is egyezően nyilatkozott az elkövetési módokról. A magatartása attól függetlenül jogellenes, hogy bűncselekmény elkövetése miatt a bíróság bűnösségét kimondta-e vagy sem. Az alperesek közösen okozták a felperes kárát, tekintettel arra, hogy a II. r. alperes az aláírást az átutalási megbízásokra hamisította, az I. r. alperes ugyanakkor ezt befogadta.

A perköltség számítása során 2.540.000 forint ügyvédi munkadíjat, 132.710 forint tárgyalásokon felmerült tolmácsdíjat és 16.000 forint szakértői díjat vett figyelembe.

Az ügyvédi munkadíjról a becsatolt ügyvédi megbízás, valamint a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet alapján mérlegeléssel döntött, figyelemmel a kifejtett ügyvédi tevékenységre, a tárgyalások számára, az ügy tárgyra, bonyolultságára. Rámutatott, hogy a felperesi ügyvezetőt a 2014. november 11-én és 2015. február 5-én tartott tárgyaláson hallgatta meg, ezen túlmenően nem idézte, mivel kötelező volt a jogi képviselő, a többi tárgyaláson nem volt szükség a jelenlétére. A felperesi ügyvezető a 2014. november 11-i és 2015. február 5-i tárgyalások vonatkozásában a megjelenéssel kapcsolatos költségeit nem igazolta, nem bizonyította továbbá, hogy a 2013. június 11., 21., 23., 24. és augusztus 13-i költségei felmerültét az alperesek magatartása indokolta.

Az ítélettel szemben a felperes és az I. r. alperes fellebbezett.

A felperes fellebbezésében az ítélet indokolásának megjelölt részei, az ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezése megváltoztatását, a perköltség 4.007.000 forintra felemelését, az I. r. alperes pertárgyértékhez igazodó ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltsége egyetemleges megfizetésére kötelezését kérte. Az ítélet indokolása körében sérelmezte azon iratellenes megállapítást, miszerint az ügyintézők az aláírás hamis vagy hamisított voltát nem ismerhették fel. (12. oldal utolsó bekezdés), továbbá, hogy az elsőfokú bíróság nem osztotta azon álláspontját, miszerint az aláírásokat technikai eszközökkel is vizsgálni kellene (13. oldal első bekezdése). ..... igazságügyi szakértő kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy szabad szemmel látszik, hogy az aláírás hátoldalán nincs benyomódás a bizonylatokon, és egyetértett a felperesi képviselő aláírások vizsgálatát érintően megfogalmazott aggodalmával. További nyilatkozata szerint nagyítóval is megállapítható, hogy hamis vagy nem hamis az aláírás. Az Üzletszabályzat elsőfokú bíróság által is felhívott 2.8.1. pontjából következően is az I. r. alperes szerződésből fakadó kötelezettsége kell hogy legyen, hogy beszeresse azokat a technikai eszközöket, amelyekkel megállapítható a fénymásolással, aláírás szkenneléssel benyújtott megbízásoknak az eredeti aláírástól való különbsége. Kérte a sérelmezett megállapítások megváltoztatását a banki gyakorlat megváltozása érdekében.

Iratellenesnek minősítette azon megállapítást is, miszerint a bankszámlaszerződés megkötésekor az I. r. alpereshez olyan iratot nyújtott be, ami a II. r. alperest az I. r. alperes vonatkozásában kézbesítési megbízottként teljes jogkörrel való eljárásra jogosította fel (3. oldal második bekezdés). Nem bízta meg ugyanis a II. r. alperest az I. r. alperes előtti képviselőtével a bankszámla szerződés aláírásakor és azt követően sem.

Tévesnek tekintette azt a megállapítást, mely szerint a bankszámlaszerződés megkötése vonatkozásában az I. r. alperes a tájékoztatási kötelezettségének eleget tett. (11. oldal második bekezdés) A perben igazoltá vált, hogy az I. r. alperes csak aláíratta az ügyvezetővel az ÁSZF részére átadását, de annak átadása, magyarázata nem történt meg. Megengedhetetlen annak a banki gyakorlatnak a fenntartása, hogy a bank az ÁSZF megismerhetőségét az internetről való letöltéssel vagy a bankfiókban való kifüggesztéssel biztosítsa, annak ellenére, hogy a bankszámlaszerződés létrejöttékor az ismeretét az ügyféllel elismerteti.

A perköltség körében arra hivatkozott, hogy a Pp. 133. § (1) bekezdése alapján a feleknek közvetlenül is joguk van kérdések feltevésére, így a tárgyaláson való részvételre még akkor is, ha jogi képviselővel járnak el, a perben kötelező a jogi képviselő. A magyarul nem beszélő ügyvezető tárgyalásokon megjelenése különösen indokolt volt, mivel az alperesek érdemi nyilatkozataikat rendszeresen a tárgyalások előtt egy nappal vagy csak a tárgyaláson terjesztették elő, így az érdemi ellenkérelmek az ügyvezetővel nem lettek volna közölhetők, ha a tárgyalások napjára nem érkezik Magyarországra.

A II. r. alperes meghallgatására is csak a 2015. február 5-én megtartott tárgyaláson került sor, az ügyvezető távolléte esetén nem lett volna lehetőség kérdéseket intézni a II. r. alpereshez, észrevételt tenni perhez nem tartozó nyilatkozataira. Igazolt költségnek számít a fénymásolás 965 forint, 1.000

forint és 14.301 forint, a cégkivonat 8.000 forint költsége, a jogi képviselő miskolci rendőrségi iratok tanulmányozására felhasznált 6.260 forint vonatjegy költsége (21/F/1.), az ügyvezető 2013. június 13-i repülőjeggyel igazolt 66.900 forint, a rendőrségi feljelentés és az I. r. alperessel történt per előtti egyeztetés kapcsán felmerült költsége. Az ügyvezető 2014. június 24-i tárgyaláson megjelenésének igazolt költsége 71.136 forint, idézés miatt jelen volt a 2014. november 11-i, 2015. február 5-i, 2015. április 9-i tárgyaláson (tolmács kirendelésére is sor került), és a 2015. június 9-i tárgyaláson. Ez utóbbi 4 tárgyalásra a perköltségigénye a - csatolt repülőjegyek legkisebb összegét alapul véve - 4 x 65.000 forint, figyelemmel arra is, hogy az elsőfokú bíróság nem hívta fel a költségek tételes igazolására, alperesek részletes nyilatkozatot az utazási költségre nem tettek, csupán az ügyvezető tárgyaláson megjelenésének indokoltságát vonták kétségbe.

A jogi képviselőjének a pertárgyérték 5 %-ában meghatározott mértékű ügyvédi munkadíja megállapodáson alapul, mérséklésére nem volt lehetőség. A jogi képviselő folyamatosan tolmács segítségével tartotta az elhúzódot, alperesek által bonyolulttá tett perben a kapcsolatot az ügyvezetővel, ez a jogi munkát nehezítő, felelősségét növelő körülmény volt.

Az I. r. alperes fellebbezésében elsődlegesen az ítélet megváltoztatását, a kereset elutasítását, felperes perköltségben marasztalását, másodsorban az ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását kérte. Előadta, az ÁSZF 4.5.3.1. pontja világosan és egyértelműen szétválasztja egymástól a megbízás kiállításának és a megbízás aláírásának munkafolyamatát. Az átutalási megbízások rendelkező részének kitöltésével kapcsolatban a perben lefolytatott bizonyítási eljárás egyértelműen és aggálymentesen megállapította, hogy azok a szerződés előírásának megfelelően kék színű tintával író tollal kerültek kitöltésre. Az ellenőrzést ..... banki alkalmazottak tanúvallomása és .....igazságügyi írásszakértő szakvéleménye egybehangzóan igazolta, hogy a megbízásokon szereplő aláírások szerződésszerű ellenőrzését végző ügyintézők munkájukat az előírásoknak megfelelően elvégezték. A szakértői megállapítás szerint az aláírási kartonon szereplő aláírás egyszerű összehasonlítása, szemrevételezése során a névtulajdonosi aláírásmintáinak másolt, montírozott példányai nem ismerhetők fel, ezért a vizsgálatot végző személy az átutalási bizonylatok manipuláltságát a szokványos körülmények között nem ismerhette fel. Ennek a kivételes hamisításnak, szaknyelven technikai írásvitelnek a felismerése szakértői vizsgálatot, azon belül mikroszkopikus vonalfeltárást feltételez, melyhez speciális eszközpark és elmélyült szakértői vizsgálat szükséges. Az elsőfokú bíróság ennek ellenére a hamisítás tényének fel nem ismerését mégis a kárfelelősséget megalapozó felróható magatartásként értékelte, pedig a szakvéleményt aggálymentesnek fogadta el. Az aláírás írásvittel történt hamisítása tehát a szerződésszerű ellenőrzése során nem volt felismerhető. Utalt arra is, hogy a szakvélemény azt is magában foglalja, hogy nem volt megállapítható az ügyintéző részéről, hogy az aláírás milyen eszközzel került a megbízásokra felvitelre, vagyis a hamisítás technikáját az ügyintéző az általa lefolytatott gondos ellenőrzés során nem ismerhette fel. Ezen megállapításból az is következik, hogy az sem volt az ellenőrzés során felismerhető, hogy az aláírásokat nem tintával író tollal vitték fel a megbízásokra. A megbízások ellenőrzése a „négy szem elvének” biztonsági alkalmazásával megtörtént. Az ügyintéző elmélyült szakértői vizsgálat hiányában megalapozottan azonosíthatta a megbízásokon a rendelkezésre jogosult személytől származó fekete színű aláírásokat fekete színű tintával készült kézjegyként. Hangsúlyozta, hogy a szerződés szerint az ellenőrzés során szemrevételezés útján kizárólag összehasonlítási kötelezettsége volt. Az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte az ÁSZF 4.5.1.3. pontját, mivel az nem tartalmaz rendelkezést arra, hogy a papír alapú kézzel írt átutalási megbízás rendelkező részét és az aláírást egyforma/azonos színnel író tollal kell kitölteni. Tévesen tulajdonított jelentőséget annak, hogy „a megbízásokon az aláírás nem tintával, míg a többi rész kék színű tintával került kitöltésre, illetőleg a megbízás nem mutat egységes képet.” Az elsőfokú bíróságnak az ÁSZF 4.5.1.3. pontját, a 4.5.3.1. és a 4.5.3.5. pont rendelkezéseivel együttesen kellett volna értelmezni. Önmagában az a körülmény,

hogy egy megbízás rendelkező része és az aláírás két különböző színű (kék és fekete) tollal került kitöltésre és aláírásra, nem értékelhető akként, hogy a megbízás nem mutatna egységes képet. Állította, hogy az elsőfokú bíróság azon következtetése, miszerint az ÁSZF 4.5.3.1. pontja vonatkozásában szerződésszegést követett el, jogszabálysértő, mert a lefolytatott bizonyítási eljárásban megállapított és bíróság által aggálymentesnek minősített bizonyítékokkal és megállapításokkal ellentétes, továbbá a pénzforgalmi jogszabály vagy a felek között létrejött szerződés sem tartalmaz ilyen előírást vagy feltételt. A felróhatóság körében, utalva az Üzletszabályzat 2.8.3. és 2.8.7. pontjában írtakra, arra hivatkozott, hogy kártérítési felelőssége felróható magatartás hiányában nem állapítható meg. A tőle elvárható, a 2009. évi LXXXV. törvény 19. § (4)-(5) bekezdésében megfogalmazott gondossággal a „négy szem elvének” betartásával ellenőrizte a rendelkezési jog gyakorlását, az ügyfél azonosítását és az aláírás vizsgálatot. Nem várható el az írásszakértői képzettséggel rendelkező banki alkalmazotttól, hogy a hamisítás tényét felismerje, ekként a tőle elvárható gondosság tanúsítása mellett sem volt módja felismerni a megbízások hamisítását. Az ügyintézők az óvatos, körültekintő és megbízható működés követelményeinek mindenben megfelelő módon jártak el, az ellenőrzés során jogszabályi rendelkezést vagy szerződéses előírást nem sértettek. Az elsőfokú bíróság a felróható magatartására téves jogi következtetést vont le, mert figyelmen kívül hagyta azt a szakértői következtetést, hogy annak felismerése, hogy nem tintával író tollal történt a megbízások aláírása csak és kizárólag speciális eszközökkel elvégzett szakértői vizsgálatall állapítható meg. Továbbá azt sem vette figyelembe, hogy a hamisítás felismerésének elmaradása a szakértői vélemény megállapítása szerint nem az ügyintéző figyelmetlenségével vagy szakszerűtlen eljárásával magyarázható.

Változatlanul hangsúlyozta, hogy a kár bekövetkezéséhez vezető eseménysort a felperesi ügyvezető magatartása indította el, a kár bekövetkezéséhez vezető ok-okozat előidézése az ügyvezető súlyosan gondatlan magatartására vezethető vissza. A felperesnél bekövetkezett kár nem az I. r. alperes magatartásával, hanem kizárólag a II. r. alperes által elkövetett szándékos bűncselekménnyel áll okozati összefüggésben. A II. r. alperes által elkövetett szándékos bűncselekményt a szokásos ügymenet során végzett gondos ellenőrzéssel sem lehetett felismerni, ezért az Üzletszabályzat 2.8.3. és 2.8. 7. pontja alapján mentesül a kártérítési felelősség alól. A Ptk. 339.§ (1) bekezdése szerinti kártérítési felelősséget megalapozó összes körülmény hiányában kártérítésre nem kötelezhető.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében a II. r. alperessel szembeni perköltség megváltoztatása iránti fellebbezési ellenkérelmét nem tartotta fenn, ezt meghaladóan a kijavított ítélet fellebbezésével nem érintett része helybenhagyását, a csatolt ügyvédi munkadíjra vonatkozó megállapodás alapján az I. r. alperes 1.250.000 forint másodfokú perköltsége megfizetésére kötelezését kérte. Egyebek mellett előadta, hogy az I. r. alperes iratellenesen hivatkozik arra, hogy munkavállalója kellő gondossággal járt el, mivel ezzel ellentétben nagyfokú hanyagsággal nem javasolta I. r. alpersnek a rendőrségi feljelentés kezdeményezését, annak ellenére, hogy a munkavállaló tudott arról, hogy a korábbi megbízást a budapesti központ visszautasította és arról is, hogy az átutalási megbízást benyújtó II. r. alperes az összeg átutalását saját számlájára kérte. Az előzményekre figyelemmel fel sem merülhet, hogy I. r. alperes kellő gondossággal járt volna, amikor semmilyen technikai eszközt nem adott munkavállalójának, valamint fel sem merülhet, hogy I. r. alperes munkavállalói kellő gondossággal jártak volna el. Hangsúlyozta, hogy a bank felelőssége nem a bank előírásain, hanem a bank felelősségének kizárását tiltó, bank objektív felelősségét megállapító jogszabályon, a pénzforgalmi szolgáltatás nyújtásáról szóló 2009. évi LXXXV. törvény 44.§ (1) bekezdésén alapul. Objektív felelőssége hiányában pedig az I. r. alperes munkavállalójának gondatlan magatartása, kár bekövetkezése és I. r. alperes gyakorlata közötti ok-okozati összefüggés igazoltsága miatt. Nem csak a szakértő, de az eljáró bíró is megállapította az eredeti átutalási példányról, hogy annak hátoldalán semmilyen átnyomódás nem látható, technikai eszköz alkalmazása nélkül is észlelhető volt, hogy az átutalási megbízás a szokásostól eltérő. ....

igazságügyi szakértő úgy nyilatkozott, hogy „egy nagyítóval lehet megállapítani, hogy hamis vagy nem hamis az aláírás”, egy nagyító ára 35.000 forint.

A II. r. alperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet felperes fellebbezésével érintett része helybenhagyását kérte.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezések és a fellebbezési ellenkérelmek korlátai között bírálta felül, és felperes fellebbezését részben megalapozottnak, az I. r. alperes fellebbezését megalapozatlannak találta az alábbiakra tekintettel.

Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felperes és az I. r. alperes között a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 529. § (1) bekezdése szerinti bankszámlaszerződés jött létre, mellyel az I. r. alperes pénzintézet kötelezettséget vállalt arra, hogy a számlatulajdonos rendelkezésére álló pénzeszközöket kezeli és nyilvántartja, azok terhére a szabályszerű kifizetési és átutalási megbízásokat teljesíti, a számlatulajdonost a számla javára és terhére írt összegekről, valamint a számla egyenlegéről értesíti.

Az elsőfokú bíróság helytállóan foglalt állást a tekintetben is, hogy a Ptk. 205/B. § (1) bekezdése alapján az I. r. alperes vállalati ügyfelek részére nyújtott pénzforgalmi és betéti szolgáltatások általános szerződési feltételei és üzletszabályzata a bankszámlaszerződés részévé váltak. Az általános szerződési feltételek szerződés részévé válásához a Ptk. említett rendelkezése ugyanis azt követeli meg, hogy az általános szerződési feltétel alkalmazója lehetővé tegye annak tartalma másik fél által való megismerését, és ezt a másik fél kifejezetten vagy ráutaló magatartással elfogadja. Az I. r. alperes az általános szerződési feltételeit az ügyfélfogadásra nyitva álló helyiségeiben, valamint elektronikus úton elérhetővé tette, ezzel a felperes, illetőleg ügyvezetője számára megismerhetővé vált. A felperes a bankszámlaszerződés aláírásával az általános szerződés feltételek alkalmazását elfogadta, ezért az alább említett kivételekkel azok a szerződés részévé váltak.

A Ptk. 205/B. § (2) bekezdése értelmében azonban külön tájékoztatni kell a másik felet arról az általános szerződési feltételről, amely a szokásos szerződési gyakorlattól, a szerződésre vonatkozó rendelkezésektől lényegesen vagy valamely korábban a felek között alkalmazott kikötéstől eltér. Ilyen feltétel csak akkor válik a szerződés részévé, ha azt a másik fél - a külön, figyelemfelhívó tájékoztatást követően - kifejezetten elfogadta.

Ez a rendelkezés tehát azt a követelményt támasztja az általános szerződési feltétel alkalmazójával szemben, hogy a Ptk. 205/B. § (2) bekezdésében írt feltételek fennállása esetén ne csupán a megismerhetőséget biztosítsa, hanem külön hívja fel a figyelmet az általános szerződési feltétel speciális tartalmára, és azt a másik szerződő fél kifejezetten fogadja is el.

A bankszámlaszerződés 3.2. pontja szerint a felperes a szerződés aláírásával igazolta azt is, hogy az I. r. alperes megvitatta vele a bank felelősségét egyoldalúan meghatározó rendelkezéseket, ezeket tudomásul vette, illetve elfogadta. Ilyen rendelkezéseknek minősülnek a Fővárosi Ítéltábla megítélése szerint az üzletszabályzat 2.8.3. és 2.8.7. pontjában az I. r. alperes felelősségét kizáró rendelkezések. Ezen kikötések üzletszabályzatban megjelenése, nyomtatása azonban semmiben nem különbözik a más rendelkezésektől, írásbeli megjelenésükből következően nem figyelemfelhívóak, és a 3.2. pont sem ismerteti konkrétan a tartalmukat. A perben arra adat nem merült fel, hogy az I. r. alperes ezekről a felelősségét egyoldalúan meghatározó rendelkezésekről a felperest külön kifejezett közléssel tájékoztatta volna, ezért megalapozatlanul állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az I. r. alperes a felperesi ügyvezetőt tájékoztatta megkötendő szerződést érintő minden lényeges körülményről, tájékoztatási kötelezettségének eleget tett.

Az elsőfokú bíróság az ítélet 3. oldala harmadik bekezdésében az I. r. alperes által a 2014. június 24-i tárgyaláson C/6. szám alatt csatolt kézbesítési meghatalmazásból nem állapította meg iratellenesen

a kézbesítési megbízás tényét, és ezen okirat I. r. alpereshez beadását. Ez a nyilatkozat a felperes cégiratainak részeként került benyújtásra a bankszámlaszerződés megkötésekor, és a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény 31. § (3) bekezdése értelmében csupán arra szolgál, hogy lehetővé tegye a bíróságok, illetve más hatóságok cég működésével összefüggésben keletkezett, külföldi személy részére kézbesítését a kézbesítési megbízott beiktatásával. A felperes és az I. r. alperes jogviszonyában az említett kézbesítési megbízási nyilatkozatnak nincs relevanciája, szükségtelen volt ezért ennek tényként rögzítése. Egyébiránt az I. r. alperes is úgy nyilatkozott a perben, hogy nem volt kézbesítési megbízott a II. r. alperes a per tárgyát képező bankszámlaszerződésekkel kapcsolatban (21. számú jegyzőkönyv 14. oldala).

A Fővárosi Ítéltábla osztotta a felperes elsőfokú bíróság szakvélemény aggálytalannak minősítésével és a gondos vizsgálat követelményével kapcsolatban elfoglalt álláspontja vonatkozásában előadott fellebbezési érveit is, de egyet értett az I. r. alperessel is abban, hogy az elsőfokú bíróság 4.5.1.3. pontban foglaltakat tévesen értelmezte, tévesen követelte meg az átutalási megbízás rendelkező részének és az aláírás helyének egy munkamenetben, azonos színű tollal történő kitöltését, aláírását.

Az egy munkamenetben kitöltés kizárólag az átutalási megbízás, jelen esetben a PFNY11. számú nyomtatvány bekeretezett, adatok megjelölésére szolgáló részére vonatkozik, „A fizető fél aláírása” részére nem. Ellenkező esetben értelmezhetetlen lenne az írógéppel vagy nyomtatóval kitöltés lehetősége.

A perben annak van jelentősége, hogy a vállalati ügyfelek részére nyújtott pénzforgalmi és betéti szolgáltatások általános szerződési feltételei 4.1.2.1. pontja értelmében az I. r. alperesnek vizsgálnia kellett az átutalási megbízásokon egyrészt az aláírások meglétét, és összehasonlítás útján az aláírások azonosságát az aláírásbejelentő kartonon bejelentett aláírásokkal. Mindenek előtt tehát azt kellett vizsgálni, hogy az átutalási megbízás aláírásra került-e. Az aláírás lényeges eleme, hogy az közvetlenül az aláírótól való származását fejezi ki és célja e személy különböző élethelyzetekben történő azonosítása.(3/2012. PJE. határozat).

Az üzletszabályzat 2.8.1. pontja a prudens működés biztosítása érdekében azt az elvárást fogalmazza meg az idegen vagyont kezelő I. r. alperessel szemben, hogy a megbízásokat lelkiismeretes megbízott gondosságával intézze, működése során megfeleljen az óvatos, körültekintő és megbízható működés követelményeinek, és közben tőle elvárhatóan az ügyfél érdekeit képviselje. Ezen felállított általános elvárhatósági mérce a perbeli átutalási megbízásokat megelőző, visszautasított átutalási megbízás ismeretében az I. r. alperestől még körültekintőbb eljárást tett szükségessé, a megbízásokon lévő aláírás meglétének fokozott gondossággal, lelkiismeretességgel történő vizsgálatát követelte meg. A Fővárosi Ítéltábla megítélése szerint ha van olyan eljárás, eszköz, amely alkalmas a hamis tranzakció kiszűrésére, akkor annak alkalmazása beletartozik a lelkiismeretes megbízott gondosságával való eljárás körébe.

A Fővárosi Ítéltábla osztotta az I. r. alperes álláspontját a tekintetben, hogy az írásban előterjesztett írásszakértői vélemény alapján kártérítési felelőssége nem lett volna megállapítható. E körben ugyanakkor nem hagyható figyelmen kívül, hogy..... igazságügyi írásszakértő úgy munkálta ki szakvéleményét, és alakította ki álláspontját, hogy az elsőfokú bíróság nem adott iránymutatást az I. r. alperes üzletszabályzat 2.8.1. pontjában meghatározott gondos eljárásának követelményére nézve, az I. r. alperes miskolci fiókjában megtartott helyszíni szemlén a felperesi jogi képviselő nem volt jelen, részvételére értesítés hiányában lehetőséget sem kapott. Az így kialakított véleményt az elsőfokú bíróság tévesen tekintette aggálytalannak. Ezt támasztja alá az is, hogy miután a felperes élt a Pp. 182. § (2) bekezdésében élt jogával, a szakértő a személyes meghallgatásakor egyrészt

megengedhetetlennek tartotta az átutalási megbízások vizsgálatának megfelelő tárgyi eszközök nélkül végzését, a korábbi speciális eszközpark és elmélyült szakértői vizsgálat helyett már nagyítóval is megállapíthatónak találta, hogy az aláírás hamis vagy nem hamis, továbbá szakértői tudás nélkül, szabad szemmel is láthatónak minősítette a perbeli megbízások hátoldalán a benyomódás hiányát.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla úgy ítélte meg, hogy az I. r. alperesnek (ügyintézőinek), különösen az előzmények ismeretében, az átutalási megbízásokban feltüntetett összegekre figyelemmel, a tőle elvárható lelkiismeretes, gondos, körültekintő eljárása során fel kellett volna ismernie, hogy a három - egyszerre benyújtott - átutalási megbízáson szereplő, teljesen azonos, sötét szürke színű, a hátoldalra át nem nyomódott aláírások nem valódiak, nem kézjegyek, és így alkalmatlanok a bankszámla feletti rendelkezőként bejelentett felperesi ügyvezető azonosítására. Az I. r. alperesben az ily módon benyújtott megbízások tekintetében legalább kétségnek kellett volna felmerülnie a megbízások felperes ügyvezetőjétől származását illetően, és az I. r. alperes akkor járt volna el a felállított gondossági mércének megfelelően, ha a szokásos ügymenet során még alaposabban, akár nagyító igénybevételével meggyőződik arról, hogy az aláírások valódiak.

Mivel az I. r. alperes nem az adott helyzetben általában elvárható gondossággal járt el, és mivel a szokásos ügymenet során gondos ellenőrzés mellett fel kellett volna, hogy ismerje az aláírás meglétének a hiányát, az aláírás hamisított voltát, az üzletszabályzat 2.8.3. és 2.8.7. pontja alapján akkor sem mentesülhetne a felelőssége alól, ha ezek az általános szerződési feltételek a Ptk. 205/B. § (2) bekezdése alapján a szerződés részeivé váltak volna.

Tekintettel arra, hogy az I. r. alperes a Ptk. 318. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Ptk. 339. § (1) bekezdésében foglaltak szerint magát a kártérítési felelőssége alól kimenteni nem tudta, a kártérítési felelősség megállapítása feltételeinek fennállása folytán köteles a felperes per tárgyát képező átutalási műveletekkel okozott kára megtérítésére.

A Fővárosi Ítéltábla osztotta az elsőfokú bíróság üzletszabályzat 2.8. pontja, a kár bekövetkezte, a kár összegszerűsége, a közös károkozás, valamint a kármegosztás alkalmazhatóságának hiánya körében elfoglalt álláspontját, ezeket megismételni nem kívánja.

A kifejtettek alapján az elsőfokú bíróság érdemben helytállóan kötelezte az I. r. alperest kártérítésre.

A Fővárosi Ítéltábla a felperes I. r. alperes által fizetendő perköltség felemelésére vonatkozó fellebbezését csak részben találta megalapozottnak. A perköltség fogalmát a Pp. 75. § (1)-(2) bekezdése határozza meg. Erre tekintettel nem volt elfogadható a cégkivonat, cégmásolat 8.000 forint fénymásolási költsége, mivel ezek fénymásolt csatolására nem volt szükség, nem tartoztak a célszerű pervitel körébe. A repülőjegy költségek tekintetében az elsőfokú bíróság helytálló álláspontra helyezkedett, egyrészt az igazoltságuk hiányára, másrészt a perbeli ígérennyel való összefüggés bizonyítottságának hiányára figyelemmel.

A Pp. 133. § (1) bekezdésében írt, a felet megillető kérdésfeltétel lehetősége csupán jogosultságként szabályozott. Ennek értelmében a fél, illetőleg annak törvényes képviselője még kötelező jogi képviselő esetén is intézhet kérdést a másik félhez, képviselőjéhez, tehát a tárgyaláson jelen lehet, ez nem jelenti azonban, hogy a megjelenésével kapcsolatos költsége megtérítésére az ellenérdekű fél köteles lenne. E kötelezettség csupán a személyes meghallgatásra idézés esetén áll fenn, feltéve, hogy igazolt vagy igazoltnak tekinthető a költség felmerülése.

Tévedett azonban az elsőfokú bíróság, amikor a megbízási szerződéssel kikötött ügyvédi munkadíjat a felperes fellebbezésében foglalt érvek ellenére mérsékelte. A 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdése alapján a megbízási szerződésben kikötött munkadíj csak indokolt esetben mérsékelhető, ha az nem áll arányban a pertárgy értékével vagy a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. A pertárgyérték 5 %-ában meghatározott ügyvédi munkadíj, az ügy tárgyra, bonyolultságára, az eljárás tartamára, a jogi képviselő által kifejtett tevékenységre figyelemmel nem

eltúlzott.

A Fővárosi Ítéltábla a kifejtettek alapján a Pp. 75. § (1) és (2) bekezdése körébe tartozónak ítélte a fénymásolás 965 forint, 1.000 forint, 14.301 forint, a vonatjegy 6.260 forint költségét, valamint az ügyvédi munkadíj különbözet 889.635 forint összegét, összesen 912.161 forint összegben.

A kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett - az ítélet II. r. alperest marasztaló rendelkezéseit - nem érintette, a fellebbezett rendelkezéseit a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta és I. r. alperes által fizetendő perköltség 2.688.710 forint összegét 912.161 forinttal 3.600.871 forintra felemelte azzal, hogy a II. r. alperes jogerős marasztalására figyelemmel az alperesek 2.688.710 forint megfizetésére kötelesek egyetemlegesen. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - részben a fenti eltérő indokolással - helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az I. r. alperest a felperes 32/2003. (VIII.22.) 2.§ (1) bekezdés a) pontja alkalmazásával megállapított, a másodfokú eljárásban csatolt ügyvédi munkadíjról történt megállapodásban rögzített ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltsége megfizetésére.

A felperes a Pp. 81. § (1) bekezdése és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt, a perköltség tekintetében eredménytelen fellebbezésével felmerült 31.600 forint fellebbezési részilleték államnak megfizetésére.

Az I. r. alperes a Pp. 81. § (1) bekezdése és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles a felperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt, a perköltség tekintetében felperes eredményes fellebbezésével felmerült 73.800 forint fellebbezési részilleték államnak megfizetésére.

A felperes a II. r. alperestől másodfokú perköltséget nem igényelt, ezért annak viseléséről rendelkezni nem kellett.

Budapest, 2017. június 14. napján

Dr. Gál Judit s. k.

a tanács elnöke

Dr. Rutkai Éva s. k.

előadó bíró

Dr. Molnár József s. k.

bíró

A kiadmány hitelül:

Gesztesi Diana  
bírósági ügyintéző